

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/122287>

Please be advised that this information was generated on 2018-07-07 and may be subject to change.

5.3. veroordeelt Novo, onder de voorwaarde dat zij niet binnen 14 dagen na aanschrijving door NOS c.s. volledig aan dit vonnis voldoet, in de na dit vonnis ontstane kosten, begroot op € 131,00 aan salaris advocaat, te vermeerderen, indien betekening van

het vonnis heeft plaatsgevonden, met een bedrag van € 68,00 aan salaris advocaat en de exploitkosten van betekening van het vonnis,

5.4. dit vonnis is ten aanzien van het onder 5.2 en 5.3 bepaalde uitvoerbaar bij voorraad.

TUCHTRECHT BIG

2013/42 Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg 14 mei 2013 (m.nt. prof. mr. J.C.J. Dute)

Psychiater; psychiatrisch onderzoek; opdracht rechtbank via de Raad voor de Kinderbescherming; geen beroep op blokkeringsrecht artikel 1:240 BW

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (mr. A.D.R.M. Boumans, voorzitter, mr. M. Wiglevan en mr. G.P.M. van den Dungen, leden-juristen en drs. A.C.L. Allertz en prof. dr. P.P.G. Hodiamont, leden-beroepsgenoten), d.d. 14 mei 2013, zaaknummer C2012.264, LJN YG2930

De rechtbank heeft de Raad voor de Kinderbescherming opdracht gegeven om een psychiatrisch onderzoek in te stellen in het kader van een wijziging van de omgangsregeling met en het ouderlijk gezag over de minderjarige zoon van klaagster. Het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) heeft vervolgens verweerder, psychiater, aangezocht. Klaagster verwijt verweerder (onder meer) dat hij haar ten onrechte niet heeft gewezen op haar blokkeringsrecht en ten onrechte zonder toestemming het dossier van klaagster aan derden heeft verstrekt. Verweerder stelt dat klaagster in casu geen blokkeringsrecht heeft. Het Regionaal Tuchtcollege oordeelde de toepasselijkheid van het blokkeringsrecht voldoende duidelijk en acht dat klachtonderdeel gegrond. Het Centraal Tuchtcollege stelt ten aanzien van dit klachtonderdeel voorop dat indien een deskundige op basis van een rechterlijke benoeming een onderzoek verricht en daarvan rapport uitbrengt, de onderzochte in dat geval geen blokkeringsrecht heeft. Het ten processe bedoelde onder-

zoek door verweerder vond plaats in opdracht van de rechtbank die deze opdracht verstrekte via de Raad voor de Kinderbescherming. Dat brengt volgens het Centraal Tuchtcollege met zich mee dat klaagster op grond van artikel 1:240 BW geen beroep op het blokkeringsrecht kan doen. De grief van de psychiater slaagt; het opleggen van de maatregel van de waarschuwing wordt vernietigd.

Het Tuchtcollege overweegt (post alia, red.):
(...)

2. Beslissing in eerste aanleg

Het Regionaal Tuchtcollege heeft aan zijn beslissing het volgende ten grondslag gelegd.

2. De feiten

Op grond van de stukken en hetgeen ter terechtzitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

2.1 Verweerder is als rapporteur verbonden aan het Nederlands Instituut voor Forensische psychiatrie en psychologie (NIFP).

2.2 De Raad voor de Kinderbescherming (RvK) heeft bij beschikking van de rechtbank G. van 29 april 2009 de opdracht gekregen om een onderzoek in te stellen in het kader van een wijziging in de

omgangsregeling met en het ouderlijk gezag over de minderjarige zoon van klaagster.

2.3 De RvK heeft in dit verband overleg gevoerd met het NIFP over de concrete vraagstelling. Het NIFP heeft vervolgens verweerder en de psycholoog H. aangezocht.

2.4 H. is tijdens het onderzoek ernstig ziek geworden en kort na afronding van het onderzoek komen te overlijden.

2.5 Op 14 augustus 2009 heeft klaagster schriftelijk ingestemd met de volgende voor haar bestemde onderzoeksvragen:

1. "In hoeverre is er sprake van psychiatrische of persoonlijkheidsproblemen bij mw. A. en in hoeverre werkt dit belemmerend in het pedagogisch en affectief handelen ten opzichte van I.?"
2. Zijn er (contra)-indicaties voor een omgangsregeling, gelet op eventuele psychische problematiek bij mw A.?"
3. Is er een omgangsregeling te realiseren dusdanig, dat de huidige opvoedingssituatie van I. er niet onder lijdt?
4. Indien een omgangsregeling is aangewezen, hoe kan deze vorm krijgen, zodanig dat deze de ontwikkeling van I. ten goede komt? Is hierbij professioneel begeleiding nodig en zo ja, aan welke begeleiding wordt gedacht?
5. In hoeverre komen er uit het onderzoek bevindingen naar voren die niet aan de orde zijn gekomen in de onderzoeksvragen, maar wel van belang zijn met betrekking tot de ontwikkeling en opvoeding van I. en/of bij eventueel te nemen beslissingen?"

2.6 De vraagstelling van het onderzoek door verweerder naar de ex-echtgenoot was identiek aan die van klaagster.

2.7 Op 24 januari 2010 heeft verweerder zijn rapport "CIVIELRECHTELIJK PSYCHIATRISCH RAPPORT" voltooid.

In paragraaf 13. FORENSISCH PSYCHIATRISCHE BESCHOUWING staat voor zover hier van belang: "Uit het huidige onderzoek blijkt dat er bij de heer J. sprake is van enige narcistische trekken in zijn persoonlijkheid. Deze zijn niet hinderend voor opvoed-

kundig handelen van de heer J.. Integendeel, uit het onderzoek komt duidelijk naar voren dat de heer J. als vader en opvoeder goed functioneert. Hij kan dat ook ten aanzien van I.. Het blijkt duidelijk uit het interactieonderzoek, het huisbezoek en hoe hij met de andere kinderen omgaat. Hij is pedagogisch adequaat, kan affectief en lichamelijk contact leggen, kan op kindniveau communiceren, is responsief en verzorgend, kan geruststellen, bekrachtigen, goed begrenzen en activeren. I. bleek bij het interactieonderzoek erg op zijn gemak, actief en responsief, hij zocht de nabijheid van zijn vader, het contact was veilig. Er is (dus) geen enkel gevaar te duchten voor I.. Integendeel, I. is veilig bij zijn vader. Het lijkt raadzaam snel tot een omgangsregeling te komen, zodat I. zich kan identificeren en hechten met zijn vader en met zijn halfbroer en halfzus en de grootouders aan vaders kant. I. heeft ook "rough and tumble play" nodig en daar kan zijn vader een goede rol in vervullen.

Uit het huidige onderzoek komt naar voren dat mevrouw A. als opvoeder beperkingen heeft. Ze heeft weinig weet van en zicht op de ontwikkeling van I.. Dat komt mogelijk doordat zij vier dagen per week de zorg voor hem uit handen geeft. Ze wilde en moest en moet ook haar aandacht op haar werk richten; I. sliep bijvoorbeeld tijdens zijn verblijf in K. een half jaar bij haar vader (opa) op de kamer. Zij geeft de opvoeding op een verstandelijke, niet vanzelfsprekende wijze vorm. Ze kan haar eigen gemoedstoestand moeilijk afgrenzen van haar zoon. Dat staat in relatie tot de borderline persoonlijkheidstrekken bij mevrouw A.. Zij projecteert angst en boosheid met kracht op de heer J., uit dien hoofde is zij bang dat hij I. iets aandoet. Die angst is niet op de werkelijkheid gegrondvest. Het risico bestaat dat zij deze angst op I. overbrengt. In de interactieobservatie met de heer J. was daar overigens niets van te merken, I. had het erg naar zijn zin met zijn vader. Mevrouw A. lijkt angstig gericht op haar zoon en I. is mogelijk ook onveilig gehecht. Ze kan zich niet goed afgrenzen, ze beschouwt haar gevoelens en die van I. in elkaars verlengde. Dat blijkt uit allerlei uitspraken en wordt ook bij het onderzoek in de thuissituatie geïllustreerd (zie

onderzoek mevrouw A.). Doordat mevrouw A. het belang van I. niet los kan zien van haar eigen gevoelens, onthoudt ze I. zijn vader en de rol die hij voor hem kan spelen.

De omgangsregeling

Gezien het bovenstaande is het gewenst om te starten met een volledige omgangsregeling en dat niet af te laten hangen van controlerende voorwaarden of de persoonlijkheidsproblematiek van mevrouw A..”

3. De klacht en het standpunt van klagster

De klacht houdt zakelijk weergegeven in dat verweerder:

1. een rapport heeft opgesteld dat niet voldoet aan de volgens vaste tuchtrechtelijke jurisprudentie daaraan te stellen eisen;
2. de door klagster aangereikte gegevens en opmerkingen onvoldoende heeft verwerkt in zijn eindrapport;
3. zich ten onrechte heeft laten leiden door percepties van de ex-echtgenoot van klagster en zichzelf met hem heeft geïdentificeerd met als gevolg bevooroordeeldheid en een tunnelvisie bij verweerder;
4. onvoldoende professionele distantie in acht heeft genomen jegens klagster mede door klagster onheus en onprofessioneel te bejegenen tijdens het onderzoek;
5. zich onprofessioneel heeft gedragen door van vooringenomenheid blijf te geven tijdens het interviewen en rapporteren;
6. ten onrechte de opdracht niet heeft overgedragen aan een collega dan wel de verwijzende instantie niet heeft geconsulteerd toen er een conflictsituatie met klagster ontstond;
7. het onderzoek niet professioneel heeft verricht, althans niet onder professionele omstandigheden heeft aangevangen;
8. het onderzoek naar de kind-ouderrelatie niet evenwichtig heeft uitgevoerd;
9. niet op een gelijke en evenwichtige wijze heeft gerapporteerd over klagster en haar ex-echtgenoot; hen niet op gelijke wijze heeft behandeld en over de één meer informatie heeft ingewonnen dan over de ander;
10. niet objectief heeft gerapporteerd door feiten verdraaid weer te geven en zelfs aperte onwaarheden op te nemen, informatie selectief weer te geven waarbij ook informatie is weg gelaten.
11. klagster ten onrechte niet heeft gewezen op haar blokkeringsrecht en ten onrechte zonder toestemming het dossier van klagster aan derden heeft verstrekt;
12. devaluerend en onprofessioneel heeft geschreven over collega's medici;
13. buiten de vraagstelling van zijn opdracht is getreden;
14. in meerdere opzichten in strijd met de beroepscode voor psychiaters heeft gehandeld;
15. meer dan eens heeft gehandeld in strijd met de Richtlijn Medisch Specialistische Rapportage in bestuurs- en civielrechtelijk verband (Richtlijn MSR);
16. niet altijd conform de Richtlijn Inschakelen Externe Deskundigen heeft gehandeld;
17. ten onrechte de bevindingen bij het “Civiel psychologisch onderzoek” in de onderhavige procedure heeft ingebracht als bijlage bij zijn verweerschrift waardoor hij blijf geeft het blokkeringsrecht van klagster niet te respecteren;
18. ten onrechte heeft gesteld dat het verslag het “Civiel psychologisch onderzoek” van H. is;
19. ten onrechte de testresultaten en het verslag van het onder 17 en 18 genoemde onderzoek niet met klagster voorafgaand aan het opstellen van zijn rapport heeft besproken. Daarmee is haar de mogelijkheid van het vragen van een second opinion ontnomen en heeft hij in strijd met het protocol Algemene Standaard Testgebruik van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) gehandeld;
20. onwaarheden in zijn verweerschrift heeft verklaard;
21. op verschillende punten heeft gehandeld in strijd met de Leidraad deskundigen in civiele zaken;
22. in strijd heeft gehandeld met de Richtlijn psychiatrische rapportage;

23. ten onrechte klaagster niet heeft geïnformeerd over de omstandigheid dat verweerder op de hoogte was gebracht door de Raad voor de Kinderbescherming van een klacht die de ex-echtgenoot van klaagster had ingediend tegen de kinderpsycholoog L.;
24. onvoldoende feitelijk heeft onderbouwd waar zijn zorgen over de opvoedingscapaciteiten van klaagster op zijn gebaseerd.

4. *Het standpunt van verweerder*

Verweerder heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden. Voor zover nodig wordt daarop hieronder ingegaan.

5. *De overwegingen van het college*

5.1 Voorop dient te worden gesteld bij de beoordeling van een rapportage als door verweerder is uitgebracht het tuchtcollege ten volle toetst of het onderzoek uit een oogpunt van vakkundigheid en zorgvuldigheid de toets der kritiek kan doorstaan. Ten aanzien van de conclusie van de rapportage vindt slechts een marginale toetsing plaats.

5.2 Naar vaste jurisprudentie moet rapportage als door verweerder uitgebracht voldoen aan de volgende criteria aan de hand waarvan onder 5.10 het rapport zal worden getoetst

1. in het rapport wordt op inzichtelijke en consistente wijze uiteengezet op welke gronden de conclusies van het rapport steunen;
2. de gronden vinden aantoonbaar steun in de feiten, omstandigheden en bevindingen vermeld in het rapport;
3. die gronden kunnen de daaruit getrokken conclusies rechtvaardigen;
4. de rapporteur blijft binnen de grenzen van zijn deskundigheidsgebied;
5. de methode van onderzoek teneinde tot de beantwoording van de voorgelegde vraagstelling te komen kon tot het beoogde doel leiden, dan wel de rapporteur heeft daarbij de grenzen van redelijkheid en billijkheid niet overschreden.

5.3 Dit toetsingskader brengt met zich mee dat bij een tuchtrechtelijke beoordeling ook de vrijheid van

de rapporteur om zijn onderzoek naar eigen goed denken in te richten zal worden gerespecteerd tenzij hij daarmee in strijd met bovengenoemde eisen van redelijkheid en billijkheid heeft gehandeld.

5.4. Tot deze professionele vrijheid behoort dat een rapporteur, zoals verweerder, mag bepalen welke gegevens hij opneemt in zijn rapport. Voor zover deze gegevens feitelijk onjuist waren heeft verweerder voldoende gelegenheid aan klaagster gegeven om deze te corrigeren. Niet is gebleken dat verweerder bij de selectie van de zijns inziens relevante gegevens vooringenomen of anderszins onzorgvuldig is geweest. Naar het oordeel van het college kon verweerder in redelijkheid tot genoemde selectie komen. Tot diezelfde professionele vrijheid als onder 5.3 beschreven, behoort de wijze waarop een rapporteur een vraaggesprek inricht en daar vervolgens verslag van doet in zijn rapport. De wijze waarop hij het onderzoek heeft verricht kan dan ook de toets der kritiek doorstaan. De klachtonderdelen 2, 3, 7, 9 en 10 zijn daarom ongegrond.

5.5. De klachtonderdelen 4 en 5 hebben beide (grotendeels) betrekking op de bejegening door verweerder van klaagster en lenen zich daarom voor een gezamenlijke behandeling.

Verweerder heeft gemotiveerd betwist dat hij klaagster (verbaal) onheus heeft bejegend.

In gevallen als deze waarbij partijen van mening verschillen over hetgeen zich heeft voorgedaan, kan het college niet vast stellen wie van hen beiden gelijk heeft.

Wat betreft het verwijt van klaagster jegens verweerder dat hij in zijn conceptrapportage heeft geschreven dat: (...) "er bij mevrouw A. sprake is van kenmerken van een borderline persoonlijkheidsstoornis. Waarschijnlijk zal mevrouw A. moeite hebben met deze vaststelling en zij zal zich daar tegen verzetten onder andere door onderzoeker te devalueren.", wordt het volgende overwogen.

Niet onbegrijpelijk is dat klaagster zich door deze passage geraakt voelt. Met verweerder is het college echter van oordeel dat de passage uit het (concept) rapport geen onnodig grievend karakter heeft maar slechts een voorspelling is van de onderzoeker, die hij op grond van zijn deskundigheid als psychiater

kennelijk – en niet onbegrijpelijk – functioneel heeft geacht.

5.6 Het bestaan van conflict dat door klaagster is beschreven in de stukken is door verweerder betwist. Dat er spanningen zijn geweest tussen verweerder en klaagster is echter wel aannemelijk geworden. Dat deze van dien aard waren dat verweerder verplicht was tot het terug geven van zijn opdracht zoals klaagster stelt, is niet gebleken. Ook hier geldt de door eisen van redelijkheid en billijkheid begrensde vrijheid van de onderzoeker waarbinnen hij zijn werk moeten kunnen doen, ook als dit spanningen oproept bij de onderzochte. Klachtonderdeel 6 is dan ook eveneens ongegrond.

5.7. Met betrekking tot klachtonderdeel 8 oordeelt het college dat verweerder van zijn professionele vrijheid gebruik heeft gemaakt en heeft kunnen maken om het onderzoek naar de kind/ouder relatie uit te voeren zoals hij heeft gedaan.

Het college merkt hierbij overigens wel op dat de conclusies die verweerder heeft getrokken uit deze eenmalige observaties nogal stellig zijn en dat hij die beter op een meer duidelijke manier had kunnen toelichten. Een grotere terughoudendheid zou weliswaar meer op zijn plaats zijn geweest, maar van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen is geen sprake geweest.

5.8 Anders dan verweerder stelt, had klaagster een blokkeringsrecht en heeft hij ten onrechte haar niet in de gelegenheid daarvan gebruik te maken. Het college stelt vast dat de wettelijke regeling op dit punt niet voor alle situaties even duidelijk is. In dit geval is de toepasselijkheid van het blokkeringsrecht echter voldoende duidelijk en had van een ervaren rapporteur als verweerder verwacht mogen worden dat hij de benodigde kennis had, dan wel wist te verkrijgen om de juiste keuze te maken.

Klachtonderdeel 11 is derhalve gegrond.

5.9 Verweerder heeft weliswaar in zijn rapport prikkelende opmerkingen gemaakt over de bevindingen van collega's maar daarbij heeft hij niet grens van het betamelijke overschreden. Klachtonderdeel 12 is derhalve ongegrond.

5.10 De klachtonderdelen 1, 13 en 24 lenen zich voor een gezamenlijke behandeling omdat zij alle

drie het verwijt in zich dragen dat het rapport van verweerder niet voldoet aan de toetsingscriteria zoals geformuleerd onder 5.1.

Ook deze klachtonderdelen falen. De rapportage kan, naar het oordeel van het college aan de hand van deze criteria, de toets der kritiek doorstaan.

5.11 Klaagster verwijt verweerder een aantal beroepscoodes te hebben geschonden en in strijd te hebben gehandeld met een aanzienlijk aantal richtlijnen. Bij de beoordeling van het rapport is echter niet gebleken dat bij de totstandkoming van het rapport verweerder niet heeft voldaan aan de in het tuchtrecht daaraan te stellen eisen. Het college ziet dan ook geen aanleiding de toepasselijkheid van elk van die regelingen te bespreken.

De klachtonderdelen 14, 15, 16, 21 en 22 zijn eveneens ongegrond.

5.12 Met betrekking tot het verwijt dat verweerder het verslag van H. in de onderhavige tuchtprocedure heeft gebracht, oordeelt het college als volgt. Door het indienen van de klacht tegen verweerder heeft klaagster de weg voor hem opengesteld om alle relevante stukken voor zijn verdediging aan te wenden en in de procedure te brengen. Dit verslag maakt onmiskenbaar deel uit van de rapportage die zo fel door klaagster wordt bekritiseerd. Verweerder mocht dus van dit verslag gebruik maken.

Klaagster is zelfs zover gegaan dat zij verweerder verwijt dit verslag ten onrechte aan H. toe te schrijven. Er is echter geen enkele goede reden aannemelijk geworden op grond waarvan klaagster in dit wantrouwen zou moeten worden gevolgd. Ook het verwijt dat verweerder in zijn verweerschrift onwaarheden heeft geschreven treft geen doel. Bij het opstellen van een verweer heeft een aangeklaagde het recht en de vrijheid om zich te verweren op een wijze die hij passend vindt. Een onderzoek naar de eventuele "onwaarheid" van de gestelde feiten doet voor de vaststelling van tuchtrechtelijke verwijtbaarheid niet terzake. De klachtonderdelen 17, 18 en 20 zijn derhalve eveneens ongegrond.

5.13 Niet valt in te zien waarom verweerder gehouden zou zijn geweest om klaagster voorafgaande aan het opstellen van zijn rapport te informeren over de bevindingen van H.. Aan de orde is hier een

rapportage in opdracht van de RvK in het kader van een omgangsregeling. Van een second opinion kon dan ook geen sprake zijn. Het betreft hier immers geen onderzoek ten behoeve van diagnosestelling en behandeling van een patiënt maar van een rapportage waarbij klaagster de onderzochte is geweest. Daarnaast betrof het hier een zogenoemde duo rapportage, waar beide onderzoekers voor waren aangesteld. Beide onderzoekers droegen gezamenlijk zorg voor de kwaliteit van de rapportage. Verweerder was niet gehouden om klaagster van de door haar bedoelde informatie te voorzien. Klachtonderdeel 19 is derhalve eveneens ongegrond.

5.14 Ook in klachtonderdeel 23 beroept klaagster zich op rechten die zij niet heeft. Niet valt in te zien immers waarom op verweerder de plicht zou rusten om haar te informeren over een klacht die de echtgenoot zou hebben ingediend tegen een kinderpsycholoog die klaagster had geconsulteerd naar aanleiding van een incident waarbij volgens klaagster de ex-echtgenoot betrokken was geweest. Klachtonderdeel 23 faalt daarom eveneens.

De conclusie van het voorgaande is dat de klacht deels gegrond is. Verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge artikel 47 lid 1 onder b van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg jegens klaagster had behoren te betrachten.

De oplegging van na te melden maatregel is daarvoor passend.'

3. Vaststaande feiten en omstandigheden

Voor de beoordeling van het hoger beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten en omstandigheden zoals weergegeven in de beslissing in eerste aanleg, welke weergave in hoger beroep niet, althans onvoldoende, is bestreden.

4. Beoordeling van het hoger beroep

Procedure

4.1 In hoger beroep heeft de psychiater een grief geformuleerd die – zakelijk weergegeven – inhoudt dat het Regionaal Tuchtcollege bij de beoordeling van klachtonderdeel 11 ten onrechte heeft overwogen dat klaagster een blokkeringsrecht had. Subsidiair is de psychiater – anders dan het Regionaal Tuchtcollege heeft overwogen – van mening dat het in de periode waarin het een en ander plaats vond in het geheel niet duidelijk was of klaagster in dit geval een blokkeringsrecht toekwam. Ten slotte stelt de psychiater, meer subsidiair, gerechtigd te zijn geweest zijn rapport aan de Raad voor de Kinderbescherming te verstrekken op grond van het bepaalde in artikel 1:240 BW.

4.2 Klaagster heeft verzocht de uitspraak in eerste aanleg, voor zover daarin klachtonderdeel 11 gegrond is verklaard, te bevestigen, zo nodig onder verbetering en aanvulling van gronden.

Beoordeling

4.3 Het Centraal Tuchtcollege stelt voorop dat indien een deskundige op basis van een rechterlijke benoeming een onderzoek verricht en daarvan rapport uitbrengt, de onderzochte in dat geval geen blokkeringsrecht heeft. Dit laat onverlet dat het te onderzoeken persoon vrijstaat om medewerking aan het onderzoek te weigeren.

4.4 In het onderhavige geval acht het Centraal Tuchtcollege de volgende omstandigheden van belang.

De rechtbank G. heeft in haar beschikking van 29 april 2009 opdracht gegeven aan de Raad voor de Kinderbescherming om een onderzoek in te stellen in het kader van een wijziging in de omgangsregeling met en het ouderlijk gezag over de minderjarige zoon van klaagster. De Raad voor de Kinderbescherming heeft in dit verband overleg gevoerd met het NIFP over de concrete vraagstelling. Het NIFP heeft vervolgens de psychiater en de psycholoog H. aangezocht. Als opdrachtgever van de psychiater moet de Raad voor de Kinderbescherming worden aangemerkt.

4.5 Artikel 1:240 BW luidt: 'Degene die op grond van wettelijk voorschrift of op grond van zijn ambt of beroep tot geheimhouding is verplicht, kan, zonder toestemming van degene die het betreft, aan de Raad voor de Kinderbescherming inlichtingen verstrekken, indien dit noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de taken van de Raad.'

Het ten processe bedoelde onderzoek door de psychiater vond plaats in opdracht van de rechtbank G. die deze opdracht verstrekke via de Raad voor de Kinderbescherming. Dat brengt mee dat in casu op grond van artikel 1:240 BW klaagster geen beroep op het blokkeringsrecht kan doen.

4.6 Het Centraal Tuchtcollege hecht eraan erop te wijzen dat de omstandigheden in de onderhavige zaak op essentiële punten afwijken van die in de beslissing met nummer C2012.5 (LJN YG1446; 25 oktober 2011). (Het college bedoelt kennelijk zaak C2010.227, TvGR 2012/5, p. 71, *red.*) In laatstgenoemde zaak had de rechtbank te de Raad voor de Kinderbescherming verzocht een nader extern psychologisch onderzoek in te stellen. Door de Raad voor de Kinderbescherming was daartoe het NIFP ingeschakeld. Door het NIFP was in dat verband vervolgens een psychiater ingeschakeld. Deze psychiater had zelfstandig aanvullend onderzoek laten verrichten door een door hem daartoe aangezochte psycholoog. De in dat geding beoordeelde klacht was gericht tegen die psycholoog.

4.7 Uit het voorgaande volgt dat de grief van de psychiater slaagt en de beslissing van het Regionaal Tuchtcollege voor wat betreft het gegrond verklaren van klachtonderdeel 11 alsmede het opleggen van de maatregel van waarschuwing moet worden vernietigd.

5. Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg:

vernietigt de beslissing waarvan hoger beroep, voor zover het de beoordeling van klachtonderdeel 11 betreft en voor zover aan de psychiater de maatregel

van waarschuwing is opgelegd, en opnieuw rechtdoende:

verklaart klachtonderdeel 11 ongegrond; bepaalt dat deze beslissing op de voet van artikel 71 Wet BIG zal worden bekendgemaakt in de Staatscourant, en zal worden aangeboden aan het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, Gezondheidszorg Jurisprudentie en Medisch Contact met het verzoek tot plaatsing.

Noot

1. Het blijft tobben met het blokkeringsrecht. In bovenstaande uitspraak had de rechter de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) opgedragen te rapporteren over de omgangsregeling met en het ouderlijk gezag over de minderjarige zoon van klaagster. Daartoe aangezocht door de RvdK brengt een psychiater, verbonden aan het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP), het betreffende rapport uit. Tegen deze psychiater dient klaagster bij het Regionale Tuchtcollege te Amsterdam maar liefst 24 klachten in, waarvan er één doel treft: klaagster was niet in de gelegenheid gesteld van haar blokkeringsrecht gebruik te maken (zie r.o. 5.8). De psychiater krijgt daarvoor een waarschuwing opgelegd. Daartegen komt hij op bij het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (CTG), en met succes. Volgens het CTG komt de onderzochte persoon geen blokkeringsrecht toe indien een deskundige op basis van een rechterlijke benoeming een rapport uitbrengt (r.o. 4.3). Daarbij wijst het CTG op artikel 1:240 Burgerlijk Wetboek (BW), dat bepaalt dat een geheimhouder zonder toestemming van de betrokkene aan de RvdK inlichtingen kan verstrekken, indien dit noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de taken van de RvdK (r.o. 4.5).

2. Het inzage- en blokkeringsrecht is vastgelegd in artikel 7:464 lid 2 sub b BW. De regeling houdt in dat degene die in opdracht van een derde een keuring ondergaat, de gelegenheid moet krijgen om als eerste kennis te nemen van de uitslag en de gevolgtrekking van het onderzoek. Vervolgens kan hij aangeven dat hij niet wenst dat het rapport aan anderen

wordt toegezonden. Op die manier kan de keurling voorkomen dat diens gegevens bij de opdrachtgever terechtkomen. Over het blokkeringsrecht bestaat nog steeds veel onduidelijkheid. Zie daarover E.J.C. de Jong, 'De ondraaglijke duisternis van het blokkeringsrecht', *TvGR* 2011, p. 405-412, en A. Wilken, 'De doolhof van het blokkeringsrecht', *Expertise en Recht* 2011, p. 135-141.

3. De apodictische overweging van het CTG dat 'indien een deskundige op basis van een rechterlijke benoeming een onderzoek verricht en daarvan rapport uitbrengt, de onderzochte in dat geval geen blokkeringsrecht heeft' (r.o. 4.3), is in zijn algemeenheid onjuist. De Hoge Raad heeft in 2004 uitgeemaakt dat aan degene die door een door de rechter benoemde deskundige wordt onderzocht, zonder meer het inzage- en blokkeringsrecht toekomt (HR 26 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1330; zie hierover M.H. Elferink, 'Onduidelijkheden rondom uitoefening 'blokkeringsrecht' bij medische expertises', *Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade* 2004, p. 51-58). Denkbaar is dat het CTG zijn overweging niet zo leerstellig heeft bedoeld als op het eerste gezicht lijkt. Immers, in casu lijkt het toch vooral artikel 1:240 BW te zijn dat het blokkeringsrecht opzij zet. Daar staat echter tegenover dat in CTG 25 oktober 2011, *TvGR* 2012/5, p. 71 m.nt. A. Wilken, precies dezelfde overweging voorkomt (r.o. 4.14). En, zoals hierna in nummer 7 nog aan de orde komt, was in die uitspraak juist deze overweging beslissend om wél een blokkeringsrecht aan te nemen.

4. Het argument dat artikel 1:240 BW ertoe leidt dat geen beroep op het blokkeringsrecht kan worden gedaan, overtuigt niet. Daarbij stel ik voorop dat uit de tekst van het artikel niet blijkt dat beoogd is het blokkeringsrecht opzij te zetten. De enkele keren dat de wetgever het blokkeringsrecht heeft willen uitsluiten, wordt steeds uitdrukkelijk verwezen naar artikel 7:464 lid 2 sub b BW; zie met name artikel 74 lid 4 Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) en artikel 14 lid 6 Arbeidsomstandighedenwet. Ook in de parlementaire behandeling van artikel 1:240 BW (*Kamerstukken* 27 842) is geen

enkel aanknopingspunt te vinden dat de wetgever met de betreffende bepaling de uitsluiting van het blokkeringsrecht heeft willen bewerkstelligen. Met artikel 1:240 BW heeft de wetgever slechts het conflict van plichten willen codificeren. 'Met deze bepaling wordt op zich geen nieuwe mogelijkheid gecreëerd om het beroepsgeheim te doorbreken, maar wordt de bestaande mogelijkheid om in geval van conflict van plichten het beroepsgeheim te kunnen doorbreken gecodificeerd', aldus de memorie van toelichting bij het vergelijkbare artikel 34c lid 3 Wet op de jeugdzorg, *Kamerstukken II* 2000/01, 27 842, nr. 3, p. 25. Dit betekent dat van geval tot geval een afweging moet worden gemaakt of de geheimhoudingsplicht mag of moet worden doorbroken. Daarbij past in elk geval geen categorische uitsluiting van het blokkeringsrecht.

5. Een geheel andere vraag is of toekenning van het blokkeringsrecht in een situatie zoals deze (onderzoek naar omgangsregeling en ouderlijk gezag) wel zo wenselijk is. Ik betwijfel dat, mede gelet op het feit dat ook belangen van anderen, in het bijzonder het kind, in het geding zijn. Wellicht is deze gedachte ook bij het CTG opgekomen en heeft het college zich in bovenstaande uitspraak vooral hierdoor laten leiden. Dat had dan wel wat beter mogen worden uitgelegd. Nu lijkt het beroep op artikel 1:240 BW toch vooral een gelegenheidsargument. Er zijn meer situaties waarin de vraag rijst of het blokkeringsrecht wel op zijn plaats is, zoals in de sfeer van het forensisch onderzoek. Ik meen echter dat het niet aan het CTG is om deze leemtes op te vullen. Het is de wetgever die hier orde op zaken moet stellen (zie stellig hierover De Jong, a.w.). Veel schot zit hier overigens niet in. De – inmiddels ingetrokken – regeling op dit punt in het Wetsvoorstel cliëntenrechten zorg maakte de onduidelijkheid rond het blokkeringsrecht alleen nog maar groter (A. Wilken, 'De onduidelijke reikwijdte van het blokkeringsrecht: wetsvoorstel cliëntenrechten zorg biedt geen oplossing', *Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade* 2009, p. 129-138).

6. Ervan uitgaande dat in casu het blokkeringsrecht wel van toepassing is, had het CTG er mijns inziens

beter aan gedaan om de klacht gegrond te verklaren zonder oplegging van een maatregel. Immers, kan het in deze situatie de psychiater nu echt worden aangerekend dat hij aan het blokkeringsrecht voorbij is gegaan? Daarvoor bestaat er op dit punt toch te veel onduidelijkheid. Zelfs de Hoge Raad verslikt zich nog wel eens in het blokkeringsrecht (zie De Jong, a.w., p. 409). Ook de wetgever is het spoor af en toe bijster. Zo wordt in artikel 74 lid 4 SUWI en artikel 14 lid 6 Arbeidsomstandighedenwet, waar zoals gezien het blokkeringsrecht expliciet wordt uitgesloten, gesproken over de overeenkomstige toepassing van artikel 7:464 lid 2 sub b BW, terwijl dit artikellid rechtstreeks van toepassing is.

7. In r.o. 4.16 legt het CTG uit in welk opzicht bovenstaande uitspraak afwijkt van zijn eerdere uitspraak van 25 oktober 2011, TvGR 2012/5, p. 71 m.nt. A. Wilken, waarin wel een blokkeringsrecht werd aangenomen. Het verschil is blijkaar dat het in laatstgenoemde uitspraak ging om een psycholoog die op verzoek van de psychiater aanvullend

onderzoek had verricht. Volgens het CTG had de psycholoog geen rechtstreekse opdracht van de rechtbank. Ik merk op dat in de betreffende casus (net als in bovenstaande casus) de psychiater ook geen rechtstreekse opdracht van de rechtbank had. De opdracht was immers (in beide gevallen) verstrekt aan de RvdK. Afgezien hiervan bevestigt r.o. 4.16 nog eens dat in de ogen van het CTG, voor de vraag of de betrokkene een blokkeringsrecht toekomt, beslissend is of het onderzoek al dan niet wordt verricht door een door de rechter benoemde deskundige. De op dit punt – wat ik in nummer 3 noemde – apodictische overweging van het CTG is dus geen slip-of-the-pen. Op de keper beschouwd speelt artikel 1:240 BW geen rol bij de vraag of het blokkeringsrecht van toepassing is. Anders had dit artikel ook het blokkeringsrecht moeten uitsluiten voor de aanvullende rapportage door de psycholoog.

Prof. mr. J.C.J. Dute

TUCHTRECHT BIG

2013/43 Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg Zwolle 16 augustus 2013

Huisarts; publieke uitlatingen over osteopathie en de methode van borstmassage die in de door klager opgezette klinieken wordt toegepast; uitlatingen binnen de grenzen van de uitingvrijheid die een redelijk handelend beroepsbeoefenaar toekomt; tuchtrechtelijk niet verwijtbaar; klacht ongegrond

Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg Zwolle (mr. A.L. Smit, voorzitter, mr. E.W.M. Meulemans, lid-jurist, en T.S. van der Veer, M.H. Braakman en G.W.A. Diehl, leden-geneeskundigen)

d.d. 16 augustus 2013, zaaknummer 315-2012, LJN YG3191

Klager heeft een therapeutische praktijk en is onder andere osteopathisch geschoold. Daarnaast is klager mede-eigenaar van een aantal klinieken die voor borstmassage zijn opgezet. Verweerder, huisarts, heeft op zijn eigen website een column gepubliceerd over de behandeling van (huilt)baby's en het verwijzingsbeleid van kinderartsen ter zake. Hierbij wordt osteopathie besproken, met de verwijzing naar het tv-programma Zembla, waarin het kraken van babynekjes aan de orde is gekomen. De Vereniging tegen kwakzalverij heeft de column